

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

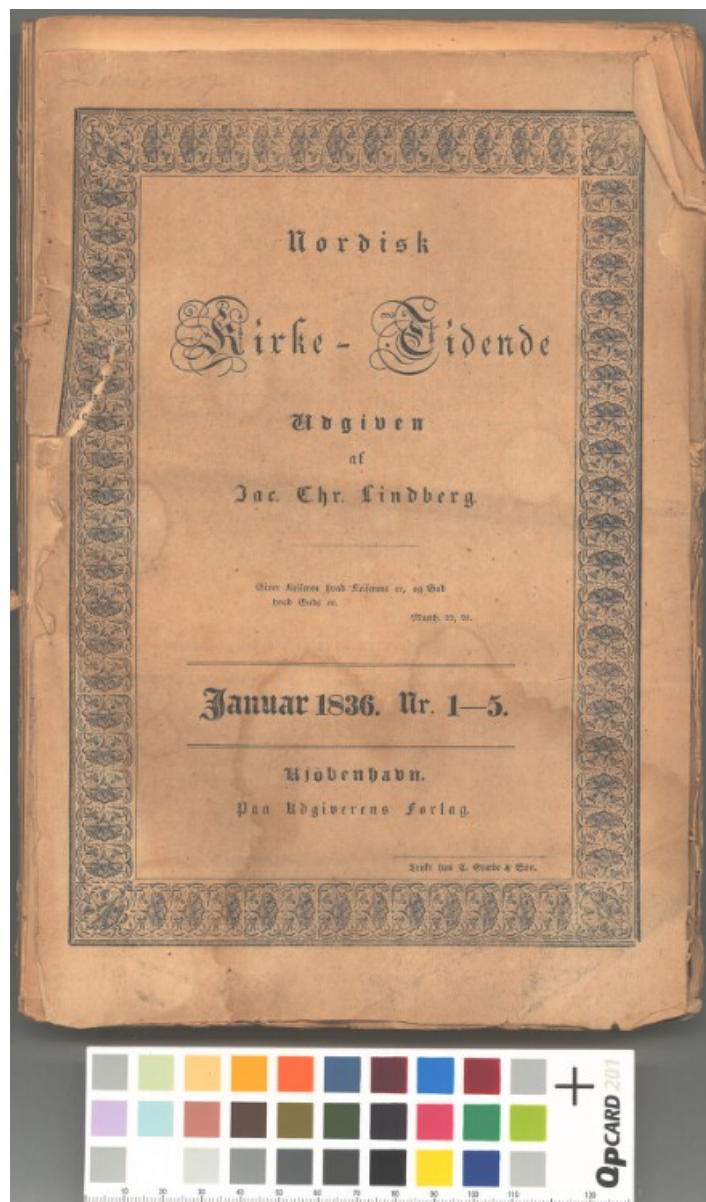
Titel: Er Troen virkelig en Skole-Sag?

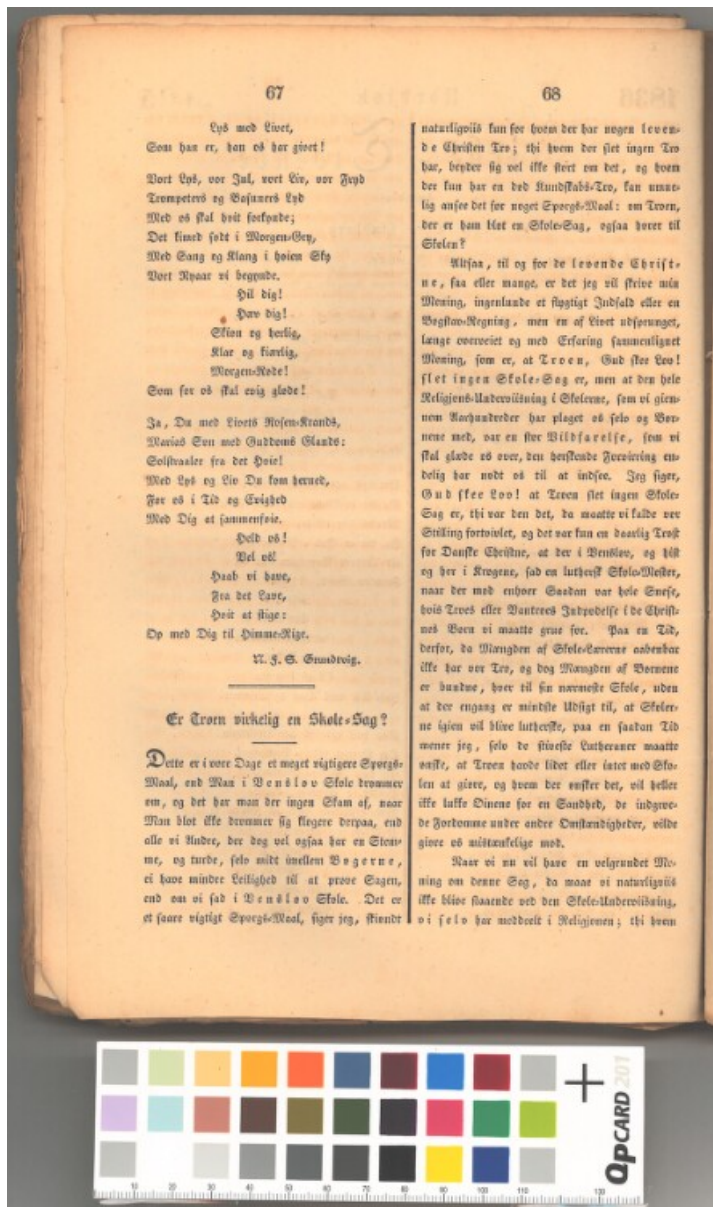
Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Er Troen virkelig en Skole-Sag?", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1836_559-txt-root/facsimile.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

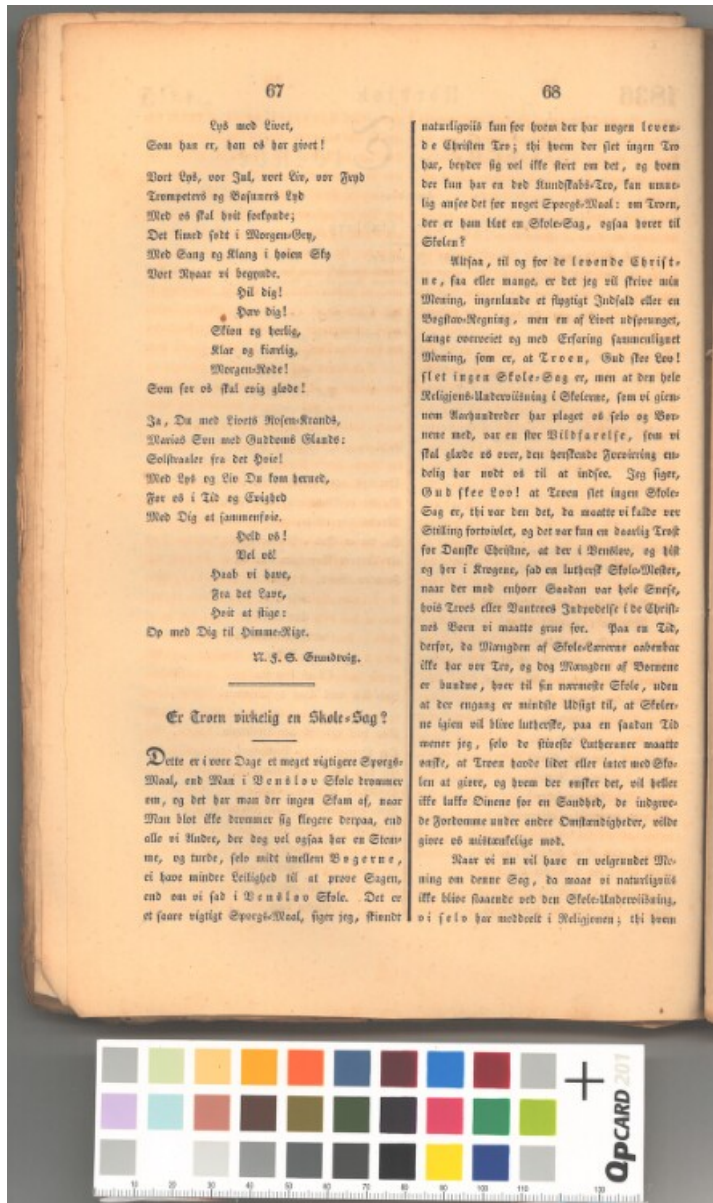

Lyd med Livet,
 Som han er, den og det gæret!
 Vort Lyd, vor Jal, vor Eie, vor Jyd
 Lempestred og Søjlers Lyd
 Med os skal det søkfynde;
 Det kindt fædt i Morgen-Oey,
 Med Sang og Klang i hoies Sky
 Vort Aaar vi begynde.
 Hil dig!
 Hav dig!
 Elsk og kærlig,
 Klar og kærlig,
 Morgen-Rode!
 Som ser os skal enig glæde!
 Ja, Du med Kvind Hofen-Krønde,
 Maria Sen med Guddeus Glæde:
 Solhaaler fra det Heie!
 Med Lyd og Ole Du som kærnet,
 Ser os i Tid og Gæstebød
 Med Dig at sammenfæie.
 Held os!
 Vel os!
 Haab vi have,
 Fra det Lyd,
 Hvir at hige:
 Op med Dig til Himme-Rige.
 N. F. S. Grundtvig.

Er Troen virkelig en Skole-Sag?

Det er i vore Dage et meget vigtigere Spørgsmaal, end Naar i Venløv Skole drømmede om, og det her man der ingen Skam af, naar Man blot ikke drømmer sig flygere derpaa, end alle vi Andre, der dog vil ogsaa her en Stenme, og turde, selv mit omellen Bøgerne, ei have mindre Velighed til at prøve Sagten, end om vi sad i Venløvs Skole. Det er et saare vigtigt Spørgsmaal, siger jeg, Kiernt

naturligvis kun for hvem der har nogen levende Christen Tro; thi hvem der slet ingen Tro har, betyder sig vel ikke slet om det, og hvem der kun har en død Skindfaas-Tro, kan naturligvis ansee det for noget Spørgsmaal: om Troen, der er den Nat en Skole-Sag, ogsaa dører til Skolen?
 Altsaa, til og for de levende Christne, saa eller mange, er det jeg vil sige mit Mening, ingenlaade et fligtigt Indsæls eller en Helligs-Regning, men en af Livet udsprungt, lange overveiet og med Erfaring sammensigtet Mening, som er, at Troen, Gud sies Lov! slet ingen Skole-Sag er, men at den hele Religion-Materevillings i Skoleene, som vi gienom Raadmander har plaget os selv og Børnene med, var en slet Misforstaaelse, som vi skal glæde os over, den denstende Hvervinding endelig har rodt os til at indsee. Jeg siger, Gud sies Lov! at Troen slet ingen Skole-Sag er, thi var den det, da maatte vi falde vore Stilling forsvaret, og det var kun en healtig Trøst for Danste Christne, at der i Venløv, og Vild og her i Krogen, sad en luttent Skole-Mester, naar der med enhver Sædson var hele Eneste, hvis Troes eller Hanteres Jærbredelse i de Christnes Bøer vi maatte gaa for. Paa en Tid, derfor, da Mangden af Skole-Lærere odenbar ikke har vor Tro, og dog Mangden af Børnene er suadne, dør til sin nævnte Skole, uden at der engang er mistet Udigt til, at Skolerne tyen vil blive luttent, paa en saadon Tid mener jeg, selv de stierste Lutheraner maatte ønske, at Troen hadde slet eller især med Skolen at gæere, og hvem der ønsker det, vil heller ikke luffe Dinens for en Sædheit, de indgroede Fortømme under ander Omstændigheder, vilde gæere os mistænkelige med.
 Naar vi nu vil have en velgrundet Mening om denne Sag, da maate vi naturligvis ikke blide staende ved den Skole-Materevillings, oi selv har medbrakt i Religionen; thi hvem

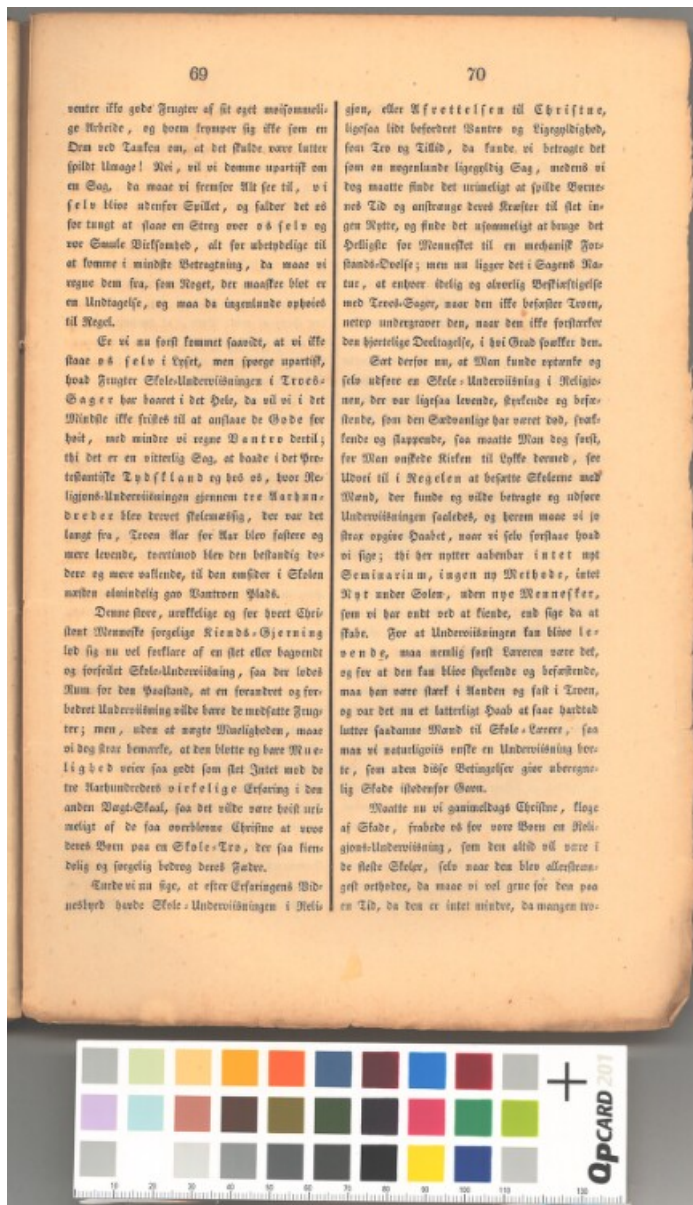

Lyd med Livet,
 Som han er, den og det gæret!
 Vort Lyd, vor Tal, vort Vir, vor Fjnd
 Lempestred og Søjlers Lyd
 Med os skal deti søkfynde;
 Det kindt feldt i Morgen-Oey,
 Med Sang og Klang i hoies Sky
 Vort Akaar vi begynde.
 Hil dig!
 Hav dig!
 Elsk og kærlig,
 Klar og kærlig,
 Morgen-Rode!
 Som fer os skal enig glæde!
 Ja, Du med Kvind Hofen-Kendt,
 Maria Sen med Guddeus Glæde:
 Solhaaler fra det Heiel
 Med Lyd og Vis Du som kærnet,
 Fer os i Tid og Gæstbed
 Med Dig at sammenfer.
 Held os!
 Vel vel!
 Haab vi have,
 Fra det Lyd,
 Hvir at hige:
 Op med Dig til Himme-Rige.
 N. F. S. Grundtvig.

Er Troen virkelig en Skole-Sag?

Dele er i vore Dage et meget vigtigere Spørgs-
 Maal, end Naar i Venløv Skole drømmev
 em, og det her man der ingen Skam af, naar
 Man blot ikke drømmer sig flygere derpaa, end
 alle vi Andet, der dog vel ogsaa der en Stev-
 me, og turde, selv miti omellen Bøgerne,
 ei have mindre Velighed til at prøve Sagten,
 end om vi sad i Venløv Skole. Det er
 et saare vigtigt Spørgs-Maal, siger jeg, Kiernt

naturligvis kun for hvem der har nogen levende
 e Christen Tro; thi hvem der slet ingen Tro
 har, betyder sig vel ikke slet en det, og hvem
 der kun har en død Skindfaas-Tro, kan unæd-
 lig anfse det for noget Spørgs-Maal: om Troen,
 der er ham Nat en Skole-Sag, ogsaa dører til
 Skolen?
 Altsaa, til og for de levende Christ-
 ne, saa eller mange, er det jeg vil sige mit
 Mening, ingenlaade et fligtigt Indsald eller en
 Helligs-Regning, men en af Livet udfermet,
 lange overveiet og med Erfaring saamenligent
 Mening, som er, at Troen, Gud slet Tro!
 slet ingen Skole-Sag er, men at den hele
 Religion-Matvervilling i Skoleene, som vi giem-
 nem Naquanderer har plaget os selv og Ver-
 dens med, var en slet Misfarselse, som vi
 skal glæde os over, den denstende Hvervilling en-
 delig har nedt os til at indse. Jeg siger,
 Gud slet Tro! at Troen slet ingen Skole-
 Sag er, thi var den det, da maatte vi falde vee
 Stilling forsværet, og det var kun en healtig Trost
 for Danste Christne, at der i Venløv, og Vli
 og der i Krogen, sad en luttent Skole-Mester,
 naar der med enhoer Saakon var hele Enefe,
 hois Troes eller Vantredes Jarebedse i de Christ-
 nes Breen vi maatte gaa for. Paa en Tid,
 derfor, da Mangden af Skole-Lerere odenbar
 alle der var Tro, og dog Mangden af Borene
 er daade, dør til sin naveste Skole, uden
 at der engang er mistet Udigt til, at Skole-
 ne tyen vil blive luttent, paa en saakon Tid
 mener jeg, selv de stæste Lutherane maatte
 anse, at Troen hadde slet eller later med Sko-
 len at gæve, og hvem der anser det, vil heller
 ikke luffe Dinens for en Sandhed, de indgro-
 de Fortomme under ander Omstændigheder, vilde
 gæve os mistænkelige med.
 Naar vi nu vil have en velgrundet Mo-
 ning om denne Sag, da maat vi naturligvis
 alle blive saarede ved den Skole-Matvervilling,
 oi selv har medbrakt i Religionen; thi hvem

venter alle gode Tinget af sit eget uafgjorte
 ge Arbejde, og hvem frygter sig alle fem en
 Den ved Taalen en, at det Skide vore latter
 spildt Unagel! Nei, vil vi denne upartist om
 en Sag, da maas vi fremst Alt se til, v i
 se l u kioe udrafer Epillet, og falder det ed
 for tungt at sioe en Streg over os selv og
 vore Smule Vidskabed, alt for ubetydelige til
 at komme i mindre Betragtning, da maas vi
 regne dem fra, som Noget, der maaske blot er
 en Unyttighe, og maas da ingenlunde opbeied
 til Reged.

Er vi nu først kommet saavidt, at vi alle
 sioas os selv i Lyset, men sporge upartist,
 hvad Tinget Skole-Undervisningen i Troed-
 Sag er for boeret i det Hele, da vil vi i det
 Minde alle fristes til at onslaa de Gode for
 høit, med mindre vi regne Vantro dertil;
 thi det er en vitterlig Sag, at hoade i det Pre-
 terstantille Tydskland og hos os, hvor Skol-
 ligjens-Undervisningen gjenom tre Markn-
 ded er her detvret Skolemæssig, der var det
 lange fra, Troen har for har hvo fastere og
 mere levende, teoretisk hvo den bestandig to-
 dero og mere voksende, til den smilker i Skolen
 mindre almindelig gaa Vantroen Naad.

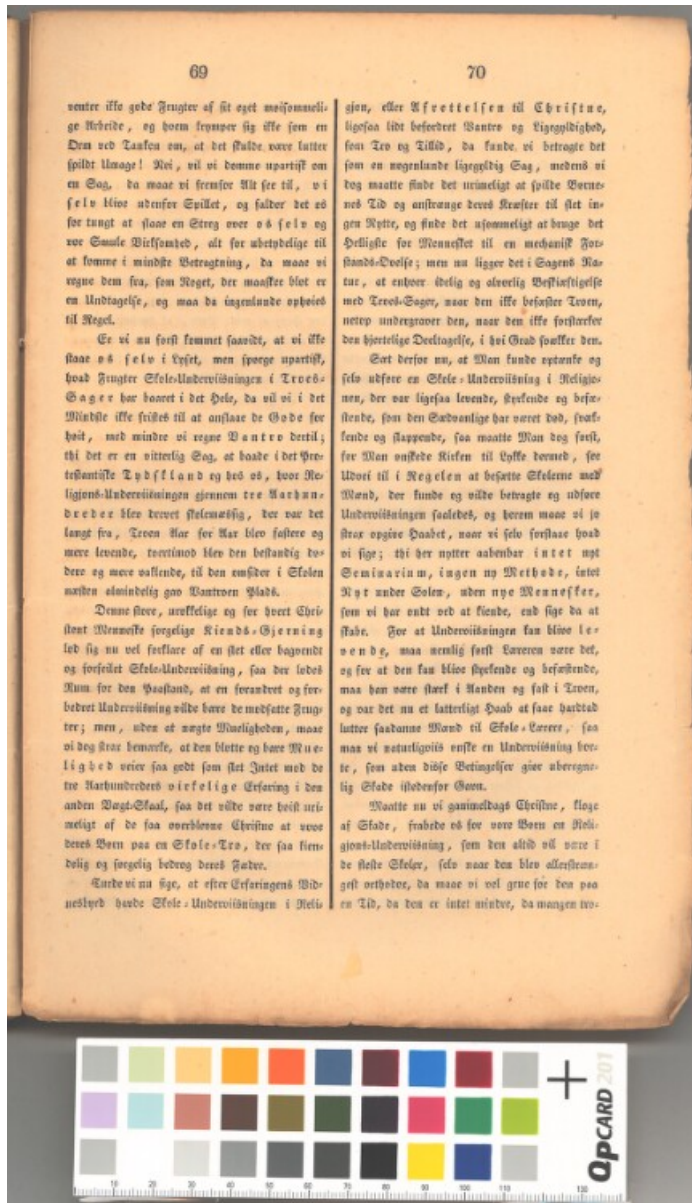
Denne sioer, uretferdig og for dett Christ-
 linst Menneske foregaaende Sjerning
 led sig nu vel stillare of en stet eller bogerndt
 og forefret Skole-Undervisning, som der ledet
 Alen for den Haafland, at en ferandret og fer-
 ledret Undervisning vilde hore de medfette Fru-
 ter; men, uden at søgte Vueligheden, maas
 vi dog stax bemærke, at den blotte og hore Kue-
 lighed vore saa godt som stet Juret med de
 tre Markunderdeds virefellige Erfaring i den
 anden Vagt-Skool, som det vilde vore høit uret-
 medigt af de saa overblone Christne at vore
 deres Voen paa en Skole-Tro, der saa hvo-
 delig og foregaaende bedreg deres Fæder.

Kunde vi nu hge, at efter Erfaringens Vid-
 neskyed hoade Skole-Undervisningen i Reli-

gion, eller Kvættelsen til Christne,
 ligesaa lidt befodret Vantro og Vigtigheds,
 som Tro og Tillid, da kunde vi betragte det
 som en nogenlunde ligegyldig Sag, medens vi
 dog maatte sioe det urimeligt at spille Verne-
 ned Tid og onfrange deres Skæfere til sit in-
 gen Rette, og sioe det ufornemligt at bruge det
 Helligste for Mennesket til en mekanisk For-
 stands-Vedse; men nu ligger det i Sagens Na-
 tur, at enhver delig og alverdig Vefierstige
 med Troed-Sager, naar den ikke befoster Troen,
 netop undergraver den, naar den ikke forstærker
 den hvoitlige Vedtagelse, i det Grad soalker den.

Sat derfor nu, at Man kunde optante og
 selv udfore en Skole-Undervisning i Religio-
 nen, der var ligesaa levende, hvoitende og hvo-
 stende, som den Sædvanlige har voreet død, stak-
 sende og slappende, saa maatte Man dog først,
 for Man onskede Risen til Lyfte denand, for
 Udret til i Regelen at besatte Skoleene med
 Mænd, der kunde og vilde betragte og udfore
 Undervisningen saakled, og herom maas vi ja
 stax opgive Haabet, naar vi selv forslaae hoad
 vi sige; thi der nyter saendbar intet nyt
 Seminarium, ingen ny Methode, intet
 Nyt under Solen, uden nye Mennesker,
 som vi har endt ved at fiende, end sige da at
 stabe. For at Undervisningen kan hvoe le-
 vende, maas nemlig først Læreren vore det,
 og ser at den kan hvoe hvoitende og hvo-
 stende, maas den vore hvoit i Handen og sakt i Troen,
 og var det nu et latterligt Naad at faar hardtad
 latter saadanne Naad til Skole-Lærere, som
 maas vi naturligtvis onste en Undervisning bet-
 te, som alen disse Vefierstiger gior ubereg-
 lig Skade hvoedensfor Gøen.

Maatte nu vi gaa indhvoag Christne, hvoe
 af Skade, frabede os for vore Voen en Reli-
 gion-Undervisning, som den altid vil vore i
 de fleste Skole, selv naar den hvoe alverdens-
 gult ordhede, da maas vi vel grue for den paa
 en Tid, da den er intet mindre, da mangen to-

venter alle gode Tinget af sit eget uafgjængelige Arbejde, og hvem frygter sig alle fem en Dem ved Taasens en, at det Skøde vore latter spildt Ubrug! Nei, vil vi denne upartist om en Sag, da maas vi fremsætt Alt for til, vi i selu blise udnæf Epillet, og falder det ud for tungt at staa en Streg over os selv og vore Smule Vidskabed, alt for ubetydelige til at komme i mindste Betragtning, da maas vi regne dem fra, som Noget, der maaske blot er en Undtagelse, og maas da ingenlunde opbehold til Regal.

Er vi nu først kommet saavidt, at vi ikke staa os selv i Vejen, men spørge upartist, hvad Tinget Skole-Underviisningen i Troed-Sager er for boeret i det Hele, da vil vi i det Mindste ikke fristes til at onslaa de Gode for høit, med mindre vi regne Vantro dertil; thi det er en bitterlig Sag, at hoade i det Prestestættle Tydskland og hos os, hvor Skole-Underviisningen gjenom tre Markmande er her detværf Skolestift, der var det lange fra, Troen har for har blev fastere og mere levende, teoretisk her den bestandig vorede og mere voksende, til den smilte i Skolen andre almindelig gaa Vantroen Blad.

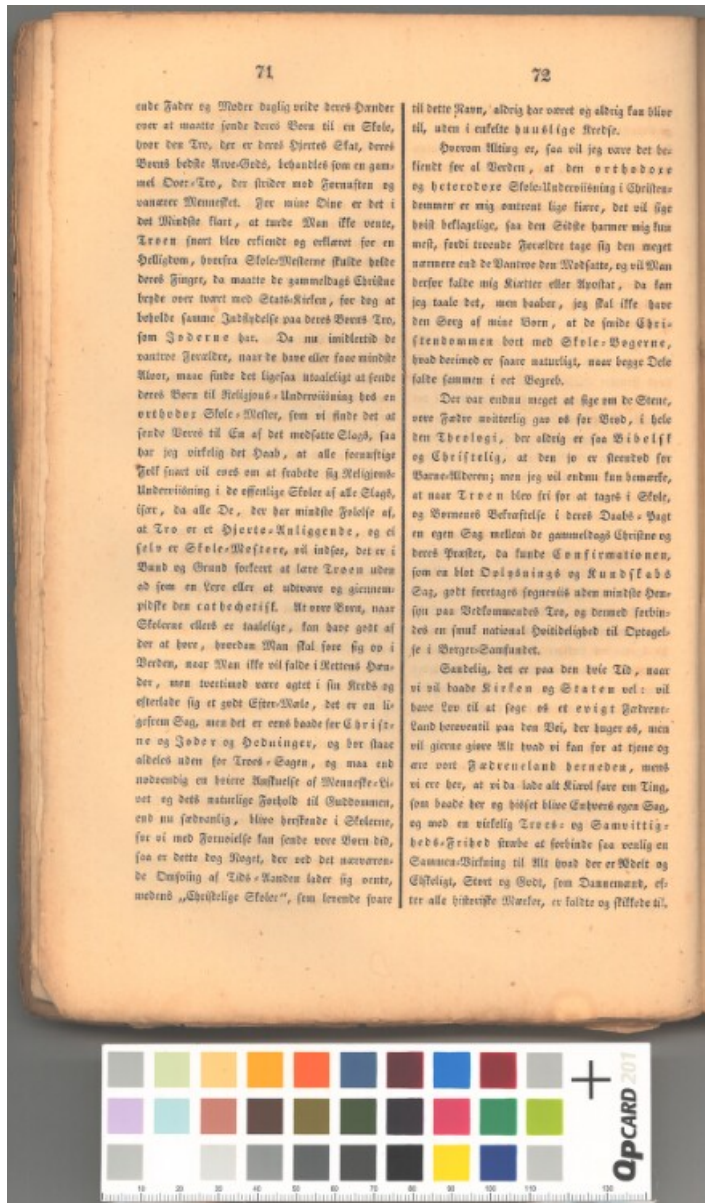
Denne store, uretfærdige og for det Christent Mennefte sorgelige Kiends-Gjerning led sig nu vel stællere af en stet eller bagomdt og forfærdet Skole-Underviisning, som der ledet Alen for den Høfland, at en ferandret og ferlebet Underviisning vilde have de medfætt Tingter; men, uden at nægte Vueligheden, maas vi dog staa demærke, at den blotte og bare Kuelighed vore for godt som stet Jætt med de tre Markmande virefærdige Erfaring i den anden Vægt-Saal, som det vilde vore høit uretfærdigt af de som overblive Christne at vore deres Ven paa en Skole-Tro, der som siendelig og sorgelig bedreg deres Fætt.

Kunde vi nu hge, at efter Erfaringens Vidneskæp hoade Skole-Underviisningen i Reli-

gion, eller Kvættelsen til Christne, ligesom lidt befærdet Vantro og Kigspilighed, som Tro og Tillid, da kunde vi betragte det som en nøgslunde ligegældig Sag, medens vi dog maatte staa det uretfærdigt at spille Vore med Tid og onfrange deres Skæfætt til sit ingen Rette, og stude det ufornøjet at bruge det Høflige for Mennefte til en mekanisk Forstands-Værf; men nu ligger det i Sagens Natur, at enten delig og alverdig Værfærdighe med Troed-Sager, naar den ikke befæfætt Troen, netop undergraver den, naar den ikke forstærker den høitellige Værfærdighe, i det Grad somlætt den.

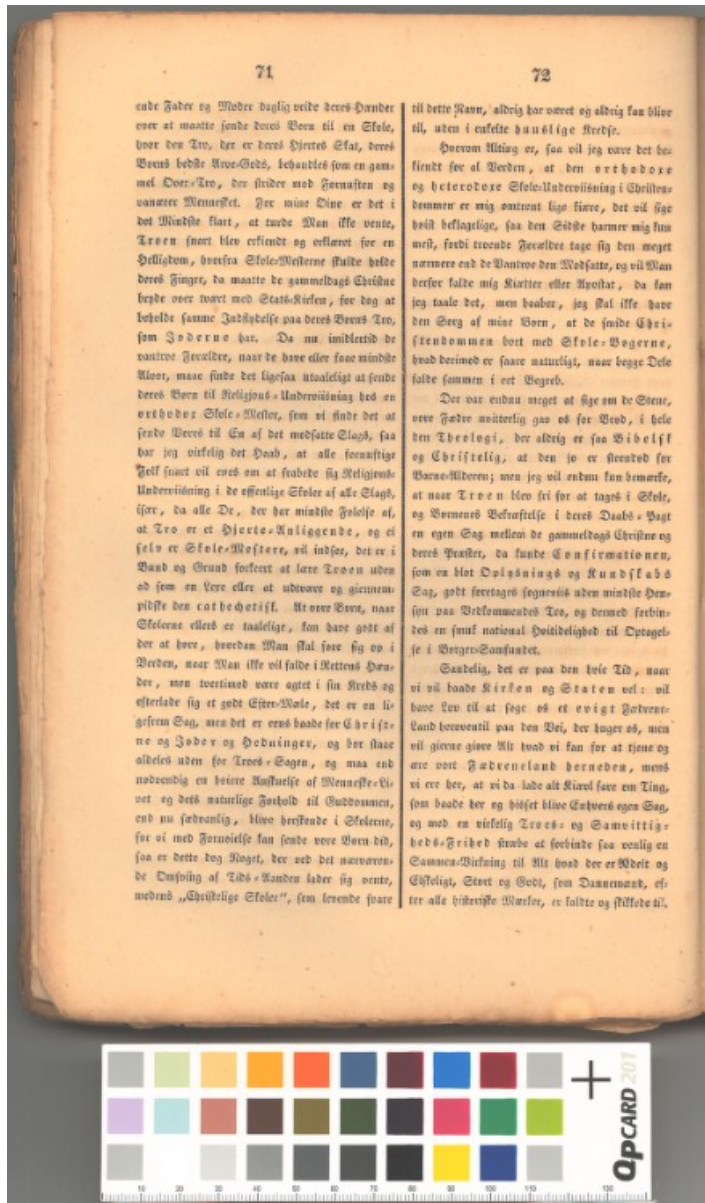
Sat derfor nu, at Man kunde optætt og selv udfætt en Skole-Underviisning i Religioen, der var ligesom levende, høflende og høflende, som den Gødtættlige har vorett død, stæfende og slæppende, som maatte Man dog stætt, for Man onfrde Kisten til Vætt demætt, for Vorett til i Regelen at befætt Skoleen med Vætt, der kunde og vilde betragte og udfætt Underviisningen fætted, og herom maas vi ja staa optætt Høtt, naar vi selv ferstætt hoade vi hge; thi der nytt arbeidbar intet nyt Seminarium, ingen ny Vætted, intet Vætt under Vætt, uden nye Mennefte, som vi har endt ved at stætt, end hge da at stætt. For at Underviisningen kan blise levende, maas nemlig først Vættene vorett det, og fer at den kan blise høflende og høflende, maas den vorett høtt i Hætt og stætt i Troen, og var det nu et høttelligt Høtt at fætt høtted latter saadanne Vætt til Skole-Vætt, som maas vi netueltvætt enle Underviisning vorett, som alen høtt Vættættfer gætt uberegtelig Skole-Høttfer Vætt.

Maatte nu vi gættindhætt Christne, hge af Skole, frætted os for vorett Vætt en Religioen-Underviisning, som den alid vil vorett i de stætt Skole, selv naar den ble alverdigst høtted, da maas vi vel gætt for den paa en Tid, da den er intet mindre, da maangen vorett

end Jøder og Moser daglig veide deres Hænder over at maatte sende deres Børn til en Skole, hvor den Tro, der er deres Hjertes Stat, deres Børns bedste Aars-Gædd, behandles som en gammel Dørr-Tro, der stikker med Jernnaften og vanderes Mennesket. For mine Dine er det i det mindste klart, at tørde Man ikke vende, Troen snart blev uskikket og uskikket for en Helligdom, hvorefter Skole-Mestrene skulde holde deres Hænder, da maatte de sammelvægte Christne begynde over tvært med Stats-Kirken, for dog at beholde samme Faldhænde paa deres Børns Tro, som Jøderne har. Da nu imidlertid de vantro Hænder, naar de bane eller sone mindste Aar, maatte de ligesom usikkelig at sende deres Børn til Helligjous-Undervisning hos en ortodoks Skole-Mester, som vi finde det at sende Børn til En af det medfattede Slæg, saa har jeg virkelig det Haab, at alle foranstaaende Hænder vil være om at sende sig Religions-Undervisning i de offentlige Skoler af alle Slæg, hvor, da alle De, der har mindste Følelse af, at Tro er et Hjertes-Anliggende, og ei selv et Skole-Mesters, vil indse, det er i Haand og Grund foretaget at lare Troen uden ad som en Vere eller at udvove og gienne- sigle den som et christligt. At være Børn, naar Skoleene ikke er taalelige, som have godt af det at lære, hvordan Man skal gøre sig og i Verden, naar Man ikke vil falde i Ketters Hænder, men tværtimod være opget i sin Skid og efterlade sig et godt Efter-Nale, det er en ligesom En, naar det er endt haade for Christne og Jøder og Hedninger, og der saae aldeles uden for Troes-Sagen, og maatte end nødvendigt en heiere Anstaltelse af Menneske-Livet og dets naturlige Forhold til Guddommen, end nu sædvanlig, hvor hvidende i Skoleene, for vi med Forvielse kan sende vore Børn did, som er dette dog Højt, der ved det nærværende Forsøg af Tid-Manden lader sig vende, medens „Christelige Skoler“, som lærende svare

til dette Raad, aldrig har været og aldrig kan blive til, uden i enefte hængelige Skerfje. Hvorom Alting er, saa vil jeg være det be- stemt for al Verden, at den ortodoks og heterodoks Skole-Undervisning i Christen- dommen er mig tværtimod lige fiende, det vil lige holdt beslageligt, saa den Skidde bærner mig kun med, fordi tvende Hænder tage sig den meget nærmere end de vantro den Medfattede, og vil Man derfor kalde mig Skitter eller Høllat, da kan jeg taale det, men haaber, jeg skal ikke have den Bærg af mine Børn, at de sende Chri- stendommen bort med Skole-Bøgerne, hvad derimod er saare naturligt, naar begge Dele falte sammen i eet Bærg. Der var endnu noget at sige om de Stene, vore Hænder tværtimod gaa ud for Tro, i hele den Theologi, der aldrig er saa Hvidelst og Christelig, at den jo er stendød for Børn-Medren; men jeg vil endnu kun bemærke, at naar Troen blev fri for at tage i Skole, og Verdens Beskrivelse i deres Dialekt- Sag en egen Sag mellem de gammeltdags Christne og deres Præster, da kunde Confirmationen, som en blot Dølsning og Kundskabssag, godt freetages sejnere uden mindste Hæn- selt paa Bekræftelsen Tro, og dermed forbin- des en smaa national Hvidelighed til Optagel- se i Børns-Samfundet. Sandelig, det er paa den hele Tid, naar vi vil haade Kirken og Staten vel: vil have Tro til at sege ud et evigt Fædre- land hvoromtil paa den Dei, der tager os, men vil gerne give Alt hvad vi kan for at tjene og være vort Fædreland hermed, men vi er der, at vi da lade alt Kirke fare en Ting, som haade der og hvidt blive Entværs egen Sag, og med en virkelig Troes- og Samvittig- heds-Frihed tvende at forlænde saa vealig en Sammen-Binding til Alt hvad der er Hvidt og Christligt, Særet og Veit, som Dannemærk, ef- ter alle historiske Marker, er kaldte og skildede til.

end Jøder og Moser daglig veide deres Hænder over at maatte sende deres Børn til en Skole, hvor den Tro, der er deres Hjertes Skat, deres Børns bedste Arve-Gædd, behandles som en gammel Dørr-Tro, der stikker med Jernnaften og vanderes Mennesket. For mine Dine er det i det mindste klart, at naar Man ikke ventte, Troen snart blev erklæret og erklæret for en Helligdom, hvorefter Skole-Mestrene skulde holde deres Hænder, da maatte de sammeltags Christne begynde over taaret med Stats-Kirken, for dog at beholde samme Faldhænde paa deres Børns Tro, som Jøderne har. Da nu imidlertid de vantro Hænder, naar de bane eller faae mindste Afsæt, maaske det ligesaa utaaløst at sende deres Børn til Helligjous-Underviisning hos en ortodoks Skole-Mester, som vi finde det at sende Børn til En af det medfattede Slæg, saa har jeg virkelig det Haab, at alle foranstaaende Hænder vil være om at sende sig Religions-Underviisning i de offentlige Skoler af alle Slæg, hvor, da alle De, der har mindste Følelse af, at Tro er et Hjertes-Anliggende, og ei selv et Skole-Mesters, vil indse, det er i Haand og Grund foretaget at lare Troen uden ad som en Vere eller at udvove og giennemgaa den som et christligt. At være Børn, naar Skoleene ikke er taaløse, som have godt af det at lære, hvordan Man skal føre sig op i Verden, naar Man ikke vil falde i Ketters Hænder, men tværtimod være opget i sin Skid og efterlade sig et godt Efter-Navn, det er en ligesom En, naar det er endes haade for Christne og Jøder og Hedninger, og der saae altsed uden for Troes-Sagen, og maaske end nødvendigt en heiere Anstaltelse af Menneske-Liv, og det naturlige Forhold til Guddommen, end nu føderlig, hvor herkende i Skoleen, for vi med Forviiselse kan sende vore Børn did, som er dette dog Højt, der ved det nærværende Forsøing af Livs-Kanden lader sig ventte, medens „Christelige Skoler“, som lærende spare

til dette Raad, aldrig har været og aldrig kan blive til, uden i enefte hængelige Skole. Hvorom Alting er, saa vil jeg være det be- stemt for al Verden, at den ortodoks og heterodoks Skole-Underviisning i Christen- dommen er mig antwort lige fiere, det vil lige holdt beslageligt, saa den Skidde barner mig kun med, fordi tvende Hænder tage sig den meget nærmere end de vantro den Medfattede, og vil Man derfor kalde mig Skitter eller Høllat, da kan jeg taale det, men haaber, jeg skal ikke have den Bærg af mine Børn, at de sende Chri- stendommen bort med Skole-Bogernes, hvad derimod er saare naturligt, naar begge Dele falde sammen i eet Bærg. Der var endnu noget at sige om de Stene, vore Hænder antærlig gaa ud for Tro, i hele den Theologi, der aldrig er saa Hidelst og Christelig, at den jo er freet for Børn-Åbner; men jeg vil endnu kun bemærke, at naar Troen blev fri for at tage i Skole, og Verdens Beskrivelse i deres Dialekt- Sag en egen Sag mellem de gammeltdags Christne og deres Præster, da kunde Confirmationen, som en blot Dølgæng og Kundskab Sag, godt freetags segesløs uden mindste Dem- sjet paa Verdensmedens Tro, og dermed forbin- det en smul national Høitidelighed til Optagel- se i Børn-Samfundet. Sandelig, det er paa den hele Tid, naar vi vil haade Kirken og Staten vel: vil have Lev til at sege og et evigt Fædre- land herovestill paa den Dei, der tager os, men vil gerne give Alt hvad vi kan for at tjene og are vort Fædreland herneben, men vi er der, at vi da lade alt Kirke fare en Ting, som haade der og højt blive Entværs egen Sag, og med en virkelig Troes- og Samvittig- heds-Frihed sende at forlænde saa vealig en Sammen-Virkning til Alt hvad der er Højt og Christligt, Sætt og Vædt, som Dannemærk, ef- ter alle historiske Mærker, er talte og skildet til.

Kan vi, foruden andet Gødt, vi give Næsten, paa en skjæffelig Maade bringe ham lidt nærmere til Himlen, da maas det vist nok glæde os, naar vi se ham deraf, har vi seet, gaar der ikke an, og kunde vi end blot til at fæste i Helvede, som dog er langt fra, slutte Danske Følelser dog have alt for meget Hjerte til at give Dem deraf, altskund det var Synd at sige, Christus har besøgt os det, han, der selv ikke kom for at dømmes men for at frelse, og led os at være, ligesom han var i denne Verden.

N. F. S. Grundtvig.

En Værn-Historie for Verne.

(Eftersnit.)

Med sine Begjærligheder herte Tyrus paa dette, derpaa hørte han Dødsbedet, og troede paa Christus, havde han selv og alle hans Døds, og jeg saaledes til Døds: O, havde jeg dog været der, og seet hans Majestæt, og seridt ham! Med den gemmelige Hæren skulde jeg have løst ham, alle hans Hænder skulde springe over Klingen, fordi de har dem seet som at med vort Herte! Og neppe havde Tyrus sagt det, for alle Søvnere solt af, som havde slumret hans Kærlighed som dødt, han var sund og glad, og endte hert i Sky: Ja vist er han den fjerde Demmer, Dødslygheds Kæmpe og en retvis Gud! thi ved hans Naam er jeg jo nu helbredet, frændt jeg aldrig har seet ham eller treet paa ham, ser nu jeg herte hans Naam. Derpaa ledte Tyrus sig ned paa Jorden, og bad med adskilte Kræfter til Herren: Her mig, almsgjælige Gud, Du Kongernes Kæmpe og Døds over alle Hæret! lad det være mig, at drage til Landet, hvor Du blev født, at jeg kan see dine Hænder, udrædde deres Naam og hævne din Død! Og vendende sig til Nathan sagde han: Men du seer jo, hvordan

de døde dem, som troede paa Christus, som da nu og ved mig, saa jeg af ganske Hjerte kan tree paa ham, som skandt jeg aldrig seer ham, dog gjæde mig sund. Nathan gik til, og døde han strax i Naamets Fødsels og Søvnens og den Hellig-Aands, herting hans Trens Naam, og kaldte ham i Dødsen Titus, det er Trefald paa vort Naal. Titus sendte nu Bud til sin Stoltbroder Resposamus, som ogsaa var en Dødsling, for de to havde immer haaret Vest og Brest naar der var et Slag at faae. Resposamus var da ogsaa strax ved Haanden med syv Tusinde Kæmper, og saasnat han kom til Efbio-Borgen spurte han, hvad Nyt og Gødt, og hørte man havde saadan Fald med et saae ham herte. Titus svarede: Ja, her er Nyt og Gødt! thi nu skal dit Herte glæde sig ved Troen paa den almsgjælige Gud og hans lærte Fødsel, og du skal herte om Jesu Christ, Guds Son, naar sidd i Jabeland i Westfalske By, og hvordan Fødsels seer han, og forfølskede han, de Ridinger, og hvordan kan tredie Dag sled os af Døds, og hans Dødslygh og mange Kæmper saae han med det samme Begjærlighed, som han ser havde, da han i Lovet af hertevege Dege efter sin Udfødselse aendebarede sig for sine Dødslygh, som alle saae dem opfare til Himlen med megen Kraft. At han er Gud i Saasthed kan der da ingen Tvivl være om; men lader os nu blive hans Dødslygh, seer affled og hertevege ham, og udrædde alle hans Hænder of denne samfle Jætt, saa herte Naam hertevege man vilde og ferebaar, at aldrig har hans Ege været i Verden.

Efterat nu Resposamus var blevet dødt, lagde han og Titus deres Plan, drage ud of Efbio-Borgen, gik endvort, og spjede til Jerusalem. Saasnat de kom i Land segede sig for Jætt. Dette herte Kæmperne i Landet, talte Modet og hertevege dødslygh, og Kæmper hertevege hertevege, at han sagde til Westfalsk, sin Son: Det, min Dreng, meddug du vort Herte,

